

เติมคุณค่า ให้กับงานวิจัย (อย่างไรดี?)

นายแพทย์สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์ ศิษย์เก่าแพทย์รามาธิบดี รุ่นที่ 7

เชื่อได้ว่า หลายต่อหลายท่าน ยิ่งโดยเฉพาะนักวิจัยรุ่นใหม่ ๆ อาจจะมีบ้างที่เคยถามตัวเองว่า เมื่อทำงานวิจัยเสร็จแล้วจะไปยังไงต่อ หรือแม้แต่งานวิจัยที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว จะสามารถเพิ่มคุณค่าได้จริงหรือไม่?

เมื่อต้นเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา ศูนย์นโยบายและจัดการสุขภาพ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ได้จัดการบรรยายพิเศษขึ้นในหัวข้อ **“เติมคุณค่าให้งานวิจัย”** โดยเชิญ **นายแพทย์สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์ ศิษย์เก่าแพทย์รามาธิบดี รุ่นที่ 7** มาบรรยาย ซึ่งนายแพทย์สมศักดิ์มีงานวิจัยตีพิมพ์มากกว่า 100 เรื่อง โดยมีประเด็นว่า จุดเริ่มต้นของงานวิจัยโดยแท้จริงแล้ว จะใช้การคิดถึงผลประโยชน์ในเรื่องของการตีพิมพ์แค่นั้นหรือไม่?

สมัยที่ดิฉันเรียนปริญญาเอกที่สหรัฐอเมริกา นั้น มีหลายเหตุการณ์ซึ่งเป็นเรื่องน่าสนใจ แต่เมื่อนึกถึงเรื่องของการทำงานวิจัยแล้ว เหตุการณ์นี้ก็มักจะผุดขึ้นมาอยู่เสมอ ก็คือ ช่วงตอนเริ่มทำ dissertation (วิทยานิพนธ์) เป็นช่วงที่ทุกคนมีไฟพร้อมกับไอเดียบรรเจิด และมักคิดว่า สิ่งที่เราจะทำเป็นงานวิจัยนั้น ช่างเป็นเรื่องใหม่เสียจริงๆ ข้อมูลที่ได้มาก็คงเป็นข้อมูลที่ไม่เคยมีใครในโลกนี้คนพบแน่ๆ วันหนึ่งในช่วงนำเสนอไอเดีย อาจารย์ก็พูดขึ้นมาว่า “There’s nothing new under the sun.”

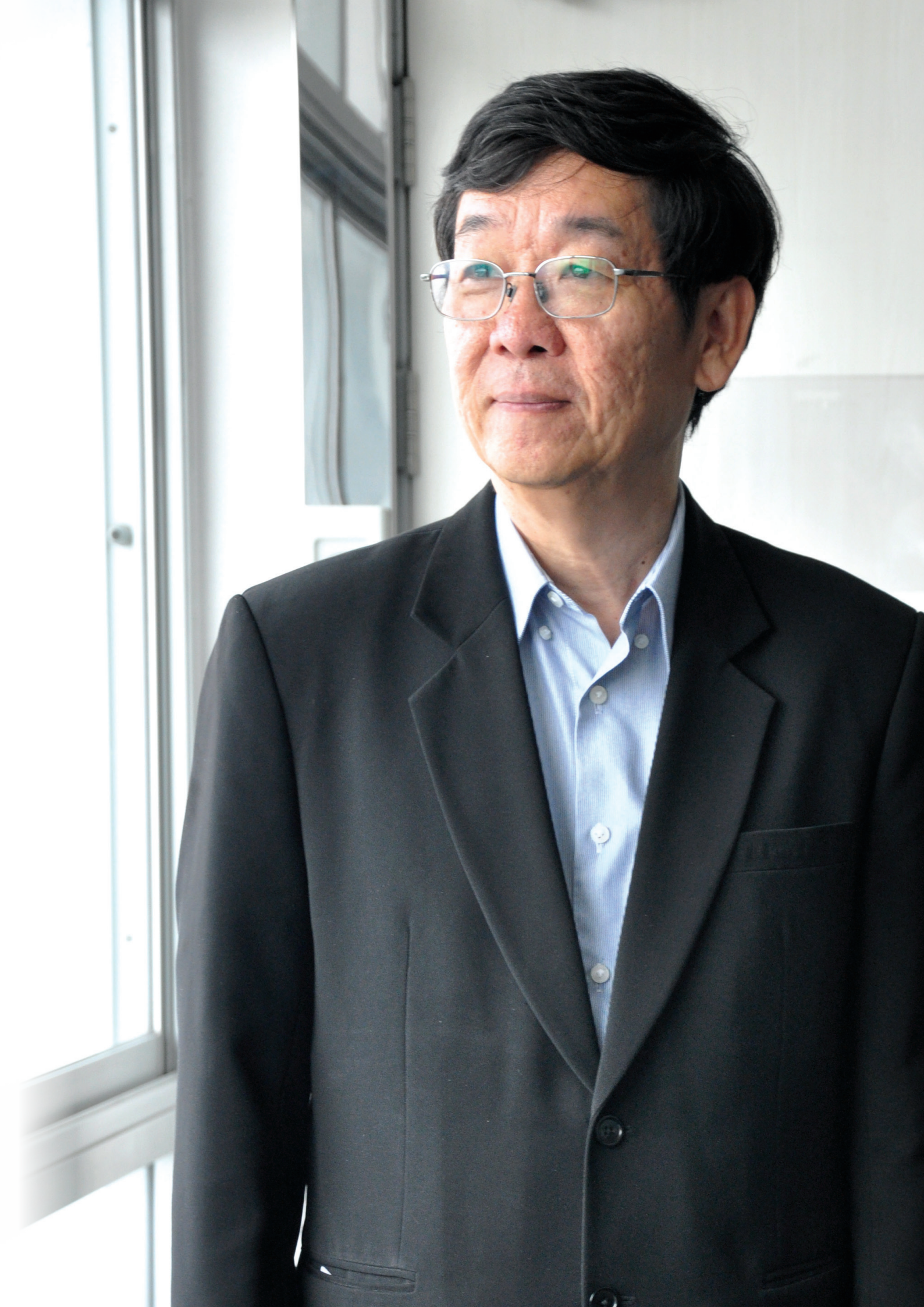
..ทุกคนทำหน้าที่..

อาจารย์อธิบายเพิ่มเติมว่านั่นก็เพราะ เมื่อเรามองตัวเองเป็นศูนย์กลางแล้ว ไม่แปลกใจเลยที่เรามักจะคิดว่าสิ่งที่ตัวเองทำเป็นเรื่องใหม่หรือเป็นการค้นพบใหม่ ไม่มีใครในโลกใบนี้เคยทำแบบนี้มาก่อน แต่แท้จริงแล้ว สิ่งที่เราสงสัยว่ามีจริงหรือไม่ จะใช้จริงหรือเปล่า ล้วนแล้วแต่เคยได้มีคนลองทำ บางครั้งเคยได้มีคนค้นพบมาก่อนหน้านี้แล้ว แต่ที่เราทำวิจัยเพื่อให้ได้รับคำตอบหรือยืนยันคำตอบเดิมก็เพราะเพื่อประโยชน์ในกลุ่มที่เราจะนำไปใช้นั่นเอง

เรื่องของวันนี้ ทำดิฉันย้อนกลับมาคิดในวันนี้ว่า โดยแท้จริงแล้ว เรากำลังทำเพื่อประโยชน์ของคนอื่นๆ หรือเพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง (คือขึ้นชื่อว่างานวิจัยได้ถูกตีพิมพ์แล้ว) กันแน่

นายแพทย์สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์ ได้อธิบายถึงการใช่ประโยชน์จากงานวิจัยว่าแบ่งได้เป็น 2 แบบใหญ่ๆ คือ

1. Research to action and policy ซึ่งเกิดจากเหตุผลที่ว่า ทำไมเราจึงทำงานวิจัยชิ้นนั้น และทำอะไร เมื่อได้ผลงานวิจัยที่ดีแล้ว จึงคิดที่จะให้งานวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ได้ งานวิจัยในลักษณะนี้จะเกิดจากความสนใจใคร่รู้สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเรานั้นเอง

2. Making the impact งานวิจัยในลักษณะนี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากนั้นก็เพราะว่า งานวิจัยในลักษณะนี้จะเอาประโยชน์เป็นที่ตั้ง ไม่ว่าจะเพราะว่าได้รับความรู้ใหม่ หรือความสามารถจากการทำงานวิจัยที่เพิ่มขึ้น จนเกิดศักยภาพมากขึ้น ในที่สุดคือผลที่ได้จากงานวิจัยจะต้องสามารถเกิดผลประโยชน์ทางสังคมหรือเศรษฐกิจได้

โดยพื้นฐานแล้ว
งานวิจัยจะเน้นเพิ่มพูนความรู้และ
เพิ่มศักยภาพของคนที่ทำวิจัย
แต่จะดีกว่านี้ก็คือต้องสามารถนำไปใช้
เผยแพร่ได้นั่นเอง

ในกลุ่มของการทำวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์นั้น นายแพทย์สมศักดิ์ ได้แบ่งเป็น 3 หัวข้อคือ

1. Biomedical research หรือถ้าจะเรียกว่า การทำงานวิจัยในห้องปฏิบัติการก็คงไม่ผิดเท่าใดนัก แต่ถือว่าสำคัญเพราะเป็นการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ

2. Clinical research เป็นการทำงานวิจัยโดยใช้ผลลัพธ์เป็นตัวตั้ง ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง เราจะทำวิจัยให้ดีกว่าเดิมได้อย่างไรบ้าง เริ่มจากการตั้งสมมติฐานแล้วจึงใช้วิธีลองทำอย่างเป็นระบบ ซึ่งก็ง่ายแต่ก็ยากกว่า นักวิจัยบางคนลองแล้วถ้าไม่ได้ผลตามต้องการก็อาจจะมีการลองซ้ำอีก แต่นักวิจัยบางคนเมื่อลองแล้วไม่ประสบผลก็อาจจะเลิกความตั้งใจแล้วไปหาวิธีการใหม่ๆ ได้เหมือนกัน งานวิจัยในลักษณะนี้จึงมี 2 มุมคือในเรื่องของเทคนิค เช่น การปรับโดส (dose) ยา การปรับเปลี่ยนวิธี หรือในเรื่องของระบบงาน คือการตัดบางวิธีการออกไป การพัฒนาระบบงานต่างๆ งานวิจัยทาง clinical research นี้ในท้ายที่สุดถ้านำมาปรับใช้จริง จะเกิดผลทางสังคม สุขภาพ และเศรษฐกิจได้ เช่น สิ้นเปลืองเวลาน้อยลงโดยใช้ทรัพยากรเท่าเดิม เป็นต้น

3. System policy research เป็นงานวิจัยที่นำไปสู่ข้อวิธีการดำเนินงานแบบใหม่ได้ เช่น เมื่อเรามองถึงนโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรคนั้น การที่นโยบายนี้จะประสบความสำเร็จหรือไม่ จุดสำคัญไม่ใช่เรื่องราคาว่าจะ 30 บาทหรือไม่ แต่ต้องคิดอย่างรอบคอบและมีมุมมองที่ชัดเจน เช่น การมองถึงวิธีการทำ รูปแบบที่จะนำไปใช้ วิธีการขยายผล รวมทั้งต้องมีการประเมินว่ามีประโยชน์จริงหรือไม่ด้วย

คุณค่าของงานวิจัยคือ
การที่เราทำสำเร็จแล้วมีการขยายผล
คนอื่นสามารถนำไปใช้ได้

คุณค่าของงานวิจัยคือ
การทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง อย่าคิดว่า
ทำงานวิจัยแค่เพียงงานเดียว
จะเป็นประโยชน์แน่ๆ

ก่อนจะจบการบรรยาย นายแพทย์สมศักดิ์ ได้ให้ข้อคิดไว้ว่า การทำงานวิจัยที่ดี ต้องอย่างกว้างด้านใดด้านหนึ่ง มากจนเกินไป นักวิจัยที่เป็น perfectionist บางคนห่วงเรื่องวิธีการดำเนินงานวิจัย (Methodology) มากจนเกินไป ต้องคอยปรับวิธีการไปเรื่อยๆ ทำให้ไม่ได้ผลลัพธ์ที่ควรจะเป็น

คุณค่าของงานวิจัยคือ
การได้นำงานวิจัยไปเผยแพร่ต่อสังคม
ให้เป็นที่เข้าใจ ให้เป็นที่ยอมรับ

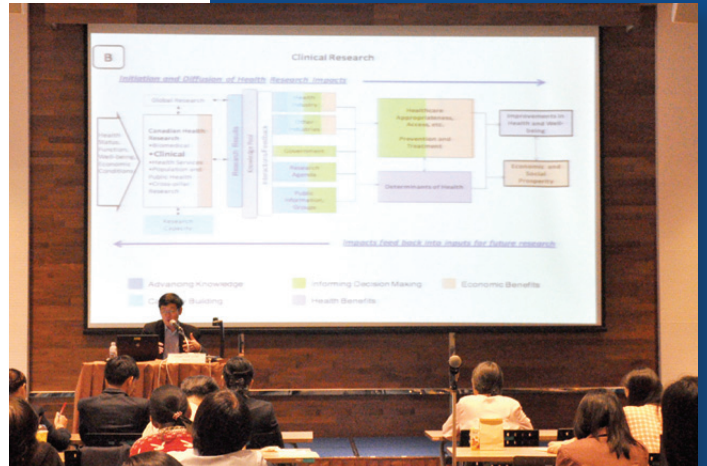
แต่ถ้าทำงานวิจัยโดยมองเรื่องการนำไปใช้ประโยชน์เป็นที่ตั้งแล้ว ปัญหาในส่วนของการดำเนินงานวิจัยนี้ก็จะมีน้อยลง เพราะเราจะมองมุมกลับว่า ทำอย่างไรจึงจะได้ผลลัพธ์ตามที่วางแผนไว้มากกว่านั่นเอง

เหนือสิ่งอื่นใดนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการตระหนักรู้ว่า คุณค่าของงานวิจัยหาใช่แค่อุบัติที่เนื่องงานวิจัยแต่อย่างเดียว ไม่ แต่งานวิจัยที่มีคุณค่าแท้จริงอยู่ที่การได้ถูกนำไปใช้ ถูกนำไปต่อยอดให้เกิดการถกเถียง เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อให้ในท้ายที่สุดเกิดเป็นประสิทธิผลที่ดีต่อสังคมต่อไป

นายแพทย์สมศักดิ์ ชุมหรัศม์

- แพทย์รามาธิบดีรุ่นที่ 7
- ผู้ช่วยปลัดกระทรวงสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- Steering committee ประจำ Council on Health Research for Development (COHRED)
- กรรมการประจํามูลนิธิอานันทมหิดล
- เคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการคนแรกของสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) และเลขาธิการของมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการระบบสาธารณสุข แต่ก็ยังมีความสนใจในด้านอื่นๆ เช่น การวิจัยและการจัดการความรู้ ไปด้วย

ศูนย์นโยบายและจัดการสุขภาพ

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ก่อตั้งเพื่อผลักดันองค์ความรู้

- ผลงานวิจัยและนวัตกรรมของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีไปสู่การกำหนดเป็นนโยบายสุขภาพ รวมทั้งสร้างเครือข่ายและบทบาทในการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่มีอำนาจ ในการกำหนดนโยบายทั้งระดับประเทศและนานาชาติ
- ส่งเสริมความรู้และให้คำปรึกษาแก่บุคลากรและหน่วยงานที่สนใจเรื่องนโยบายสุขภาพ
- ผลักดันและต่อยอดงานวิจัยของคณะ ไปสู่นโยบายสุขภาพและชี้นำสังคม
- สร้างเครือข่ายกับองค์กร/หน่วยงานภายนอกคณะ ที่เกี่ยวกับนโยบายสุขภาพ (Health policy) และสุขภาพโลก (Global health) ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
- บริหารจัดการโครงการพัฒนาศักยภาพประชากรไทย

